

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

**Postavení pivovarské společnosti „Rodinný pivovar
Bernard a.s.“ na trhu**

Bc. Veronika Kuželová

© 2019 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce se zabývá hodnocením postavení společnosti Rodinný pivovar Bernard na trhu s pivem v České republice. Využita byla data v časovém intervalu od roku 2012 do roku 2017. Část teoretická se věnuje popisu výroby piva, historii pivovarnictví a také surovinám, které jsou při výrobě potřeba. Je zde také zmíněna problematika spotřební daně a aktuální vývoj trhu s pivem. V této části práce je představena hlavní hodnocená společnost Rodinný pivovar Bernard, včetně jejího nadnárodního vlastníka, kterým je společnost Duvel Moortgat. Ke srovnání bylo vybráno 6 subjektů: Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen, Budějovický Budvar, Heineken ČR, Pivovar Svijany a Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod. Také tyto společnosti byly v teoretické části práci ve stručnosti představeny.

Praktická část diplomové práce se zabývá samotným hodnocením společností. Nejprve byly společnosti porovnávány z hlediska vybraných finančních ukazatelů. Následně byly společnosti porovnány z hlediska jejich podílu na trhu a na exportu České republiky. Poté byla zkoumána a porovnávána produktová portfolia hodnocených společností.

V závěrečné části byly shrnuty výsledky analýz a poznatky z výpočtů.

Klíčová slova

pivo, pivovar, pivovarnictví, finanční analýza, produkce piva, export piva, konkurence, Rodinný pivovar Bernard, Plzeňský Prazdroj, Pivovary Staropramen, Budějovický Budvar, Pivovar Svijany, Heineken ČR, Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod

Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení postavení společnosti Rodinný pivovar BERNARD a.s. na trhu. V teoretické části budou vysvětleny základní pojmy týkající se pivovarnictví a také zde bude představena společnost Bernard.

V praktické části bude pivovar na základně dostupných informací porovnán s konkurenčními pivovary na domácím trhu. Bude zkoumáno jeho postavení na trhu na základě jeho portfolia. Následně bude provedeno zhodnocení finanční situace podniku s využitím metod finanční analýzy. Diplomová práce si klade za cíl potvrdit stále se zvyšující podíl Bernardu na českém trhu s pivem a každoroční zvyšování produkce společnosti.

Metodika

K získání znalostí nutných pro vytvoření teoretické části bude využito studium odborné literatury zabývajících se touto problematikou. Teoretická část se zabývá především zmapováním historie pivovarnictví a charakteristikou surovin, procesů důležitých pro výrobu piva.

Při tvorbě praktické části této práce jsou využita především data získaná a informace obdržené od Českého svazu pivovarů a sladoven. Pro zhodnocení finanční situace budou využity účetní uzávěrky společností, které jsou dostupné na portálu Ministerstva spravedlnosti. Také budou využita data veřejně dostupných databází, jako je ČSÚ.

K samotnému zhodnocení získaných dat byly využity vybrané poměrové ukazatele, indexy koncentrace trhu a základní statistické metody.

Výsledky práce

Hodnota výstavu sledované společnosti Rodinný pivovar Bernard během let 2012-2017 vzrostla z 210 000 hl na 330 000 hl. piva ročně. Každý rok docházelo zhruba k nárůstu o 20-40 tis. hl. Lze tedy předpokládat, že tento trend bude pokračovat i do budoucna. Při srovnání s celkovým výstavem České republiky se jedná rychlejší nárůst. Zatímco výstav ČR se zvýšil pouze o necelých 9% od počátku sledovaného období, Rodinný pivovar Bernard zaznamenal nárůst výstavu o 57%. Na zahraničním trhu společnost také zvýšila svou aktivitu. V roce 2012 vyvezla 38 tis. hl. své produkce a v roce 2017 již necelých 71 tis. hl., což je o 84% více. Stejně jako v případě výstavu pivovaru, i zde došlo k výraznějšímu nárůstu oproti celé ČR, která zvýšila export o pouhých 39%.

Cílem této diplomové práce bylo zhodnotit postavení Rodinného pivovaru Bernard při porovnání s vybranými konkurenty. K tomu bylo využito velké množství kritérií. Z hlediska výstavu se jedná o menší společnost, jejíž podíl na trhu se po celé sledované období pohyboval mezi 1-2%. I zde však došlo k pomalému nárůstu z 1,2% na počátku sledovaného období až na 1,8% (rok 2017). Společností s nejvyšším podílem na trhu je každoročně Plzeňský Prazdroj (kolem 45%). Na druhém místě se nachází společnost Pivovary Staropramen s tržním podílem 16%. Třetí místo patří společnosti Heineken ČR, jejíž výstav tvoří 12% celkové produkce piva ČR. Z hodnocených společností zaujímá na trhu nejmenší podíl Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod, pouze 0,5%.

Při srovnávání finančního hospodaření podniku se výsledky Rodinného pivovaru Bernard nacházely přibližně uprostřed. Negativních výsledků společnost dosáhla při zkoumání ukazatelů aktivity – obratu zásob a obratu aktiv. U těchto ukazatelů je také na první pohled patrné jejich každoroční zhoršování. Společnost by mohla dosáhnout zlepšení situace například prodeje části svého majetku, popřípadě snížením investic. Naopak velmi dobrých výsledků společnost dosáhla při zkoumání celkové zadluženosti. Ta v roce 2016 dosáhla 23,3% a v roce 2017 se zvýšila pouze o necelé 1% na 24,04%. Jedná se o nízkou hodnotu a při meziročním srovnání v průběhu sledovaného období i o stálou hodnotu. Pro věřitele je tedy investice do podniku atraktivní.

Pomocí Herfindahl-Hirschmanova indexu byla zhodnocena koncentrace trhu s pivem. V roce 2012, tedy na počátku sledovaného období, dosahoval tento index hodnoty 2689,82. V roce 2017 se jednalo o hodnotu 2495,3. Hodnota indexu dosahující nad 2000 je již alarmující pro antimonopolní úřad. Na základě tohoto výpočtu se trh s pivem v ČR dá označit za silně koncentrované odvětví. Toto tvrzení podpořil také výpočet tržního podílu 4 největších společností na trhu. Tyto hlavní společnosti v roce 2012 zaujímaly 85,71% trhu a v roce 2017 se jednalo o 80,67%. Největší pivovarská společnost působící na trhu s pivem v ČR, kterou je Plzeňský Prazdroj a.s., v roce 2012 zaujímala 45,31% podíl na trhu a v roce 44,5%. Na základě výše uvedených výsledků lze potvrdit, že podíl velkých společností na trhu pomalu upadá ve prospěch stále se rozrůstajících menších pivovarů, mezi které patří i Rodinný pivovar Bernard.

Na konci praktické části byly společnosti srovnávány na základě portfolia. Při zkoumání využitých obalů bylo zjištěno, že Rodinný pivovar Bernard většinu své produkce (60,52% v roce 2017) stáčí do sudů. Do lahví v tomto roce stácel 39,28%. Třetím a zároveň posledním typem obalu, který společnost využívá, jsou minisoudky. V portfoliu společnosti jsou však zastoupeny pouze 0,2%. Většinu produkce společnosti tvoří světlá piva, v roce 2017 se jednalo o 92,19% produkce společnosti. Tmavá piva tvořila v tomto roce pouze 7,81% výstavu. Produkci pivovaru Bernard v roce 2017 z 64% tvořily ležáky, z 28,53% výčepní piva a z 2,34% pivní speciály. Nealkoholická piva zaujímají podíl 4,76%. Jedná se o nejvyšší procentuální zastoupení na produkci ze všech hodnocených společností. V portfoliu společnosti se nachází také nefiltrovaná piva, jejich výstav v roce 2017 zaujímal 11% podíl na produkci a kvasnicová piva s podílem 6,7% vlastní produkce.

Diplomová práce si za cíl kladla kromě samotného zhodnocení postavení společnosti Bernard na trhu s pivem i potvrzení předpokladu, že tržní podíl a výstav společnosti každoročně narůstá. Na základně zjištěných výsledků lze tento předpoklad potvrdit. Rodinný pivovar Bernard každoročně svou pozici na českém trhu s pivem upevňuje a nic nenasvědčuje tomu, že by se situace měla v dalších letech změnit. Vzhledem ke snižujícímu se podílu velkých společností na trhu ve prospěch menších, lze předpokládat zvyšování podílu Rodinného pivovaru Bernard na trhu s pivem v ČR i do budoucna.

Seznam vybraných zdrojů

1. **BASAŘOVÁ, Gabriela a Ivo HLAVÁČEK.** *České pivo*. Praha: Nuga, 1998. ISBN 80-85903-08-3.
2. **CHLÁDEK, Ladislav.** *Pivovarnictví*. Praha: Grada, 2007. Řemesla, tradice, technika. ISBN 978-80-247-1616-9.

3. **KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ.** *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady.* Praha: Grada, 2010. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.
4. **KRATOCHVÍLE, A.** *Pivovarství českých zemí v proměnách 20 století.* Praha VÚPS, 2005, ISBN 80-86576-16-7.
5. **RŮČKOVÁ, Petra.** *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.* 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.
6. **SEDLÁČEK, Jaroslav.** *Finanční analýza podniku.* 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.
7. **Český svaz pivovarů a sladoven.** [Online] [Citace: 1. 10. 2018] Dostupné z: <http://www.ceske-pivo.cz>
8. **Ministerstvo spravedlnosti – veřejný rejstřík a Sběrka listin.** [Online] [Citace: 24. 9. 2017] Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>
9. **Rodinný pivovar Bernard.** [Online] [Citace: 26. 1. 2019] Dostupné z: <http://www.bernard.cz>